Testamentul liric al lui Ienăchiță Văcărescu din secolul XVIII: moldovenii, muntenii și ardelenii se considerau un singur popor român!

Distribuie articolul

(/#facebook) (/#telegram) (/#whatsapp) (/#x)
(https://www.addtoany.com/share#url=http%3A%2F%2Fwww.napocanews.r
roman.html&title=Testamentul%20liric%20al%20lui%20Ien%C4%83chi%C8%9

Istoriografia românească, istoria literară şi critica literară au o interpretare eronată privind importanţa fundamentală a mesajului liric cultural-naţional, ca proiecţie în durata lungă a istoriei, privind poetul român de stil baroc, Ienăchiţă Văcărescu. Acesta a fost poet, filolog şi istoric din Ţara Românească, aparţinând unei vechi familii boiereşti, familia Văcărescu, care a trăit între anii 1740 şi 1790. Ienăchiţă Văcărescu fost recunoscut în epocă drept un adept al ideilor iluministe şi un precursor al utilizării limbii române culte, pe care a folosit-o atât în scrierile filologice şi istorice, cât şi în poeziile sale. Cu un parfum oriental şi naiv. De asemenea, poetul a fost un remarcabil erudit şi poliglot, cunoscând slavă veche, greacă veche şi modernă, turcă, araba, persana, franceza, germana şi italiana. Datorită faptului că aparţinea marii boierimi, a deţinut funcţii importante în administraţia domnească şi a îndeplinit misiuni diplomatice peste hotare. Ca om politic şi istoric, a manifestat oarecum fireşti tendinţe filoturce, într-o vreme când Rusia şi Austria doreau să ocupe Ţările Române. Lucrarea sa despre turci, „Istorie a prea puternicilor împăraţi otomani", a fost tipărită abia în 1863 de către Alexandru Papiu Ilarian, fiind una de referinţă, fiind al doilea român, după Dimitrie Cantemir, care a scris o istorie a Imperiului Otoman. Este autorul şi primei gramatici româneşti tipărite, în anul 1787, ce, pe lângă categorii gramaticale diverse, includea şi un capitol despre prozodie, ilustrat cu exemple originale. Poezia sa, redusă ca dimensiuni şi predominant erotică, este compusă în maniera neo-anacreontică a epocii, dar utilizează şi sugestii folclorice evidente. Suferinţa cauzată de dragoste şi erotismul reprimat de suferinţă reprezenta o practică literară specifică epocii baroce în Europa şi reflecta influenţa ideilor europene asupra Ţărilor Române din acea vreme.

Ienăchiţă Văcărescu a fost şi un înţelept creator de limbă românească, precum şi sensibil vizionar al limbii române, un deschizător al drumului spre o cultură naţională cultă, elevată, şi un model de pasiune pentru cunoaştere, specifică iluminismului. Opera sa evocă un univers al iubirii naive şi al dorinţei, îmbibat de umor şi gingăşie, de o prospeţime care sfidează timpul, făcând din versurile sale o lirică a sufletului sincer şi frământat de doruri carnale în spiritul epocii. Despre Inăchiţă Văcărescu a scris, în cuvinte frumoase, academicianul şi criticul literar Eugen Simion, în celebra carte „Dimineaţa poeţilor", apărută în 1980 la Editura Cartea Românească. Eugen Simion considera că la Ienăchiţă Văcărescu obsesia cea mai mare era formarea "limbii poeticeşti. Deschiderea începe prin a pune ordine în albia limbii. Preocuparea etică este proprie tuturor spiritelor întemeietoare: poetul se gândea să exprime legile morale prin poetice faceri". Şi totuşi poetul nu e important doar prin lirica sa, ci prin ceea ce a transmis aceasta peste secole în spirit naţional. În poezia "Testament literar", Ienăchiţă Văcărescu ne-a lăsat de fapt un program naţional-cultural mult mai profund şi vizionar decât au perceptut critica şi istoria literară în secolele ulterioare:

Urmaşilor mei Văcăreşti!
Las vouă moştenire:
Creşterea limbei româneşti
Ş-a patriei cinstire.

Reţineţi cu atenţie aceste versuri, deoarece ele au fost scrise ldupă mijlocul secolului al XVIII-lea, când Moldova şi Ţara Românească erau provincii autonome ale Imperiului Otoman, cu conducere domnească fanariotă, iar Transilvania făcea parte din Imperiul Habsburgic. Românii erau impilati sute de ani de regii Ungariei şi nobilii maghiari. Cu toate acestea, în jurul anului 1780, poetul Ienăchiţă Văcărescu, fiind muntean, compunea o poezie „testament", în care spunea astfel: „Las vouă moştenire/Creşterea limbei româneşti/Şi-a patriei

cinstire". La o analiză literară și semantică, putem face un comentariu obiectiv privind o nouă interpretare a poeziei. Nu au dreptate istoricii moderniși și istoricii literari, care afirmă că românii au avut conștiință națională abia spre mijlocul secolului al XIX-lea, mai ales în preajma revoluției de la 1848-1849, iar doar după unirea Principatelor Române, în 1859, și în 1862, țara s-a numit România. Abia atunci românii nu s-ar mai fi numit munteni, moldoveni și ardeleni, ci români. Este de remarcat că, la adunarea de "revelion" a studenților români din toate teritoriile românești de la Paris din 1847, Nicolae Bălcescu a vorbit pentru prima dată despre o singură țară, prin unirea celor Trei Țări Române, o țară numită simbolic România. Naționalismul ca apanaj doar al mijlocului secolului XIX este o interpretare a istoriografiei demitizante de tip Boia sau Pipidi, total greșită.

Ienăchiță Văcărescu este cea mai vie dovadă cultural-literară că, în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, românii se auto-numeau români, nu moldoveni, ardeleni sau munteni. Desigur, aceste denumiri – etnonime – regionale s-au păstrat în istorie și astăzi, dar, în esență, poporul care trăia în cele trei Țări Române avea conștiința românității sale. Poetul Ienăchiță Văcărescu, în „Testamentul" său literar, nu spune: „las vouă moștenire creșterea limbii moldovene, ardelene sau muntene", ci… „românești", și nu lasă creșterea limbii românești a „Moldovei, Ardealului sau Munteniei" cinstire, ci pentru „ș-a patriei cinstire." Deci, Patria, „per ar contra", la o analiză literară și semantică a poeziei, nu era Moldova, Ardealul sau Muntenia, ci „România." În secolul al XVIII-lea, elita culturală știa foarte bine că vorbește limba română, nu limbile „molodvenească" sau „ardelenească," iar țara era „Patria." De altfel românii ca etnonim s-au autonumit pe ei înșiși ca "români", nu vlahi sau valahi, care era un exonim, iar temenii de "moldoveni, munteni, ardeleni", apărând mai târziu ca etnonim regional. Românii din Țările Române s-au autodenumit ca întotdeauna "români", iar acest etnonim era asimilat de elita celor trei Țări Române la mijlocul secolului XVIII, poetul Ienăchiță Văcărescu fiind un exemplu în plus. Sub influența cronicilor lui Grigore Ureche sau Miron Costin, a istoricilor Dimitrie Cantemir, Ștefan Cantacuzino și a corifeilor Școlii Ardelene, putem vorbi, la mijlocul secolului al XVIII-lea, despre o conștiință românească prin limbă (română) și despre ideea de patrie (România). Înainte de secolul XIX și de epoca modernă, deci la mijlocul secolului XVIII se poate vorbi cu tărie, prin versurile poetului Ienăchiță Văcărescu – "Las vouă moștenire:/Creșterea limbei românești/Ș-a patriei cinstire" de o singură limbă românească și de o singură patrie simbolică, prin analiza poeziei „Testament" interpretată acum într-o cheie semantică nouă.

Ionuț Țene

18-11-2025

Editorial (http://www.napocanews.ro/category/editorial) ienachita (http://www.napocanews.ro/tag/ienachita), limba română (http://www.napocanews.ro/tag/limba-romana), mostenire (http://www.napocanews.ro/tag/mostenire), napcoanews (http://www.napocanews.ro/tag/napcoanews), romania (http://www.napocanews.ro/tag/romania), tene (http://www.napocanews.ro/tag/tene), vacarescu (http://www.napocanews.ro/tag/vacarescu)

Cluj-Napoca se află pe locul 19 în topul „Safest Cities in the World 2024", clasament care analizează nivelul de siguranță (http://www.napocanews.ro/2025/11/cluj-napoca-se-afla-pe-locul-19-in-topul-safest-cities-in-the-world-2024-clasament-care-analizeaza-nivelul-de-siguranta.html)

Deep Purple vine la Cluj-Napoca (http://www.napocanews.ro/2025/11/deep-purple-vine-la-cluj-napoca.html)

Comentati

- Name (required)

 Your Name

- Mail (required)

 Your Email

- Website

 Your Website

Your Comment Here...

Submit Comment

Caută în site

Search

Categorii

Administratie (http://www.napocanews.ro/category/social)

Cultura (http://www.napocanews.ro/category/cultura-2)

Economie (http://www.napocanews.ro/category/economie)

Editorial (http://www.napocanews.ro/category/editorial)

Evenimente (http://www.napocanews.ro/category/evenimente-2)

Externe (http://www.napocanews.ro/category/externe)

General (http://www.napocanews.ro/category/eveniment)

Lifestyle (http://www.napocanews.ro/category/lifestyle)

Monden (http://www.napocanews.ro/category/monden)

Politica (http://www.napocanews.ro/category/politica)

Spiritualitate (http://www.napocanews.ro/category/spiritualitate)

Sport (http://www.napocanews.ro/category/a-sport)

Stirea zilei (http://www.napocanews.ro/category/stirea-zilei)

Ultimele Stiri

BOR între martiriu şi colaborare cu statul comunist. Pr. Dumitru Bălaşa cerea mucenicia Patriarhului Iustinian Marina (http://www.napocanews.ro/2025/11/bor-intre-martiriu-si-colaborare-cu-statul-comunist-pr-dumitru-balasa-cerea-mucenicia-patriarhului-iustinian-marina.html)

Jandarmii clujenii iau lecţii de autoapărare de la instructorii Clubului Dinamo de sambom karate şi ju-jitsu (http://www.napocanews.ro/2025/11/jandarmii-clujenii-iau-lectii-de-autoaparare-de-la-instructorii-clubului-dinamo-de-sambom-karate-si-ju-jitsu.html)

Aviz favorabil pentru un centru de vacanţă destinat organizării de tabere şcolare în comuna Iara (http://www.napocanews.ro/2025/11/aviz-favorabil-pentru-un-centru-de-vacanta-destinat-organizarii-de-tabere-scolare-in-comuna-iara.html)

Primăria Cluj-Napoca majorează tarifele la staţiile de încărcare a maşinilor electrice (http://www.napocanews.ro/2025/11/primaria-cluj-napoca-majoreaza-tarifele-la-statiile-de-incarcare-a-masinilor-electrice.html)

Părintele Gheorghe Calciu şi Tache Rodas, doi corifei ai Bisericii, au intrat cu Maica Domnului de mână în Biserica Slavei Cereşti (http://www.napocanews.ro/2025/11/parintele-gheorghe-calciu-si-tache-rodas-doi-corifei-ai-bisericii-au-intrat-cu-maica-domnului-de-mana-in-biserica-slavei-ceresti.html)

Parteneri - R3Media.ro

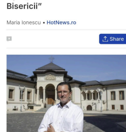
VIDEO | Aceştia v-au spus cum să votaţi | Dragoş Pătraru: Nicuşor Dan pare prăjit complet. Mă întreb dacă nu cumva e cea mai mare ţeapă pe care ne-am luat-o (https://r3media.ro/dragos-patraru-nicusor-dan-prajit-complet-teapa-mare-nivel-presedinte-video/)

Dragoş Pătraru s-a supărat pe Nicuşor Dan şi a zis că ar putea fi cea mai mare ţeapă pe care…
Read more » (https://r3media.ro/dragos-patraru-nicusor-dan-prajit-complet-teapa-mare-nivel-presedinte-video/)

Source: Arhive PARTENER | R3media | Published: 13-11-2025 - 17:51

EPIC FAIL pentru „vânătorii de antisemiţi". Melodia „Avem o ţară", cântată la Catedrala Naţională NU este compusă şi nu îi aparţine lui Radu Gyr (https://r3media.ro/epic-fail-pentru-vanatorii-de-antisemiti-melodia-avem-o-tara-cantata-la-catedrala-nationala-nu-este-compusa-si-nu-ii-apartine-lui-radu-gyr/)

Melodia „Avem o ţară", interpretată de corul Tronos Junior, la Catedrala Naţională nu este o compoziţie şi nu îi aparţine…

Read more » (https://r3media.ro/epic-fail-pentru-vanatorii-de-antisemiti-melodia-avem-o-tara-cantata-la-catedrala-nationala-nu-este-compusa-si-nu-ii-apartine-lui-radu-gyr/)

Source: Arhive PARTENER | R3media | Published: 02-11-2025 - 20:20

VIDEO | Precedent periculos! Organizaţia teroristă ANTIFA, atac pe teritoriul României: A întinat memoria mai multor eroi români, printre care Ştefan cel Mare şi Mihai Viteazul, care erau reprezentaţi la sediul AUR (https://r3media.ro/video-precedent-periculos-organizatia-terorista-antifa-atac-teritoriul-romaniei-memorie-eroi-romani-stefan-cel-mare-mihai-viteazul-reprezentati-sediul-aur/)

Antifa, organizaţie teroristă declarată în SUA, a atacat pe teritoriul României. Bannerele cu eroii români Ştefan cel Mare şi Mihai…

Read more » (https://r3media.ro/video-precedent-periculos-organizatia-terorista-antifa-atac-teritoriul-romaniei-memorie-eroi-romani-stefan-cel-mare-mihai-viteazul-reprezentati-sediul-aur/)

Source: Arhive PARTENER | R3media | Published: 31-10-2025 - 20:08

Partenera lui Nicuşor Dan, singura care a respectat tradiţia ortodoxă la sfinţirea Catedralei Mântuirii Neamului: Mirabela Gradinaru a venit cu capul acoperit în biserică (https://r3media.ro/partenera-nicusor-dan-mirabela-gradinaru-traditie-ortodoxa-sfintire-catedrala-mantuirii/)

Preşedintele României, Nicuşor Dan, a fost prezent la slujba sfinţirii Catedralei Mântuirii Neamului, după cum a informat agenţia Basilica a…
Read more » (https://r3media.ro/partenera-nicusor-dan-mirabela-gradinaru-traditie-ortodoxa-sfintire-catedrala-mantuirii/)

Source: Arhive PARTENER | R3media | Published: 26-10-2025 - 12:17

Ni se spune că „Epoca energiei ieftine pentru români s-a încheiat!" dar se ocoleşte cu grijă MOTIVUL. De ce? (https://r3media.ro/ni-se-spune-ca-epoca-energiei-ieftine-pentru-romani-s-a-incheiat-dar-se-ocoleste-cu-grija-motivul-de-ce/)

Prezentă la a IX-a ediţie a Profit Energy Forum, un eveniment de către publicaţia Profit.ro, Adina Guţiu, Head of Energy…
Read more » (https://r3media.ro/ni-se-spune-ca-epoca-energiei-ieftine-pentru-romani-s-a-incheiat-dar-se-ocoleste-cu-grija-motivul-de-ce/)

Source: Arhive PARTENER | R3media | Published: 10-10-2025 - 22:26